

ଯୁନିଟ୍ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ

ବନାମ

ରବିନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଶୁକ୍ଳା, ଇତ୍ୟାଦି

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 19, 2005

[ଏସ୍.ଏନ୍. ଭାରିୟାଭା ଏବଂ ଡ. ଏ.ଆର୍. ଲକ୍ଷ୍ମଣନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହୟ]

ଖାଉଟି ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1986 :

ଚେକ୍ - ଡାକ୍ତରୀ ସ୍ୱାଭାବ ପଠାଯାଇଛି - ପ୍ରାପ୍ତ ନ ହେବା - ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ସେବାରେ ତ୍ରୁଟି ଅଭିଯୋଗ କରି ଉପଭୋକ୍ତା ମଞ୍ଚରେ ଅଭିଯୋଗ - କୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଦେୟ ଏବଂ ଅବହେଳା ପାଇଁ ଦାୟୀ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି - ଆବେଦନ ଉପରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା : ଉପାଶକାରୀ ହିଁ ଦେୟ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ - ଦ୍ରବ୍ୟଗ୍ରାହୀ ପକ୍ଷରୁ ଡାକ୍ତରୀ ଯୋଗେ ଟଙ୍କା ପଠାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ନଥିବା ସ୍ଥିତିରେ, ଡାକ୍ତରୀ ଏହାର ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାଭାବ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତି ବହନ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଅପିଲକାରୀ-କମ୍ପାନୀର ଯୁନିଟଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତରଦାତା-ଯୁନିଟଧାରୀମାନେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାର ମଞ୍ଚରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାଭାବ ଜାରି କରାଯାଇ ଡାକ୍ତରୀ ଯୋଗେ ପଠାଯାଇଥିବା ଚେକ୍ଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା । ଉପଭୋକ୍ତା ବିଚାର ମଞ୍ଚ କହିଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଯୁନିଟଧାରୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ; ଯେହେତୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ତ୍ରୁଟି ହୋଇଥିଲା; ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀଗୁଡ଼ିକ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ହୋଇଥିବାରୁ, ଏହି କ୍ଷତି ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ବହନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଅଧିକାଂଶ ଅପିଲ ଏବଂ ପୁନଃନିରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନକୁ ଜାତୀୟ ଉପଭୋକ୍ତା ଆୟୋଗ ସ୍ୱାଭାବ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1. ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ନଥିବା ସ୍ଥିତିରେ, କେବଳ ଡାକ୍ତରୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପଠାଇଦେବାକୁ ଦେୟ ପରିଶୋଧ ବୋଲି ଗଣାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ନଥାଏ, ସେଠାରେ ଡାକ୍ତରୀ ହୁଣ୍ଡିବାତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାଏ । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ହୁଣ୍ଡିବାତାଙ୍କର ହୋଇଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, କୌଣସି ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ଦେୟ ରାଶିକୁ ଡାକ୍ତରୀ ଯୋଗେ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ବୋଲି କିମ୍ବା କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା ।

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍ [2005] SUPP. 3 S.C.R.

ଦକ୍ଷିଣ ବମ୍ବେର ଆୟକର ଆୟକ୍ତ ବନାମ ମେସର୍ସ ଓଗଲେ ଗ୍ଲାସ୍ ଓର୍ଜର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, ଓଗଲେ ଓର୍ଜର୍ସ
[1955] 1 SCR 185 ଏବଂ ଏଚ.ପି. ଗୁପ୍ତା ବନାମ ହୀରାଲାଲ, [1970] 1 SCC 437 ମାମଲା ଉପରେ
ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି ।

2. ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେବାରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ହୋଇନଥିଲା କିମ୍ବା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ
ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା ଘଟିନଥିଲା । ସମସ୍ତ ବିଚାର ମଞ୍ଚ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ରାଶି
ପଠାଇବା ଏକ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ ଅବହେଳା କରାଯାଇଥିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକ ତଥ୍ୟସମୂହୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ ।
ତଥ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀତା : ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 1619/2005 ।

ଆର.ପି. ସଂଖ୍ୟା 1182/2001 ରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ଜାତୀୟ ଉପଭୋକ୍ତା ବିବାଦ ସମାଧାନ ଆୟୋଗଙ୍କ
ତା 13.5.2002 ରିଜର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

(ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 4247/2004, 1659/2005, 1657/2005, 4282/2004,
4248/2004, 1660/2005, 1652/2005, 4284/2004, 4283/2004, 4279/2004,
1651/2005, 4275/2004, 1661/2005, 1663/2005, 1665/2005, 4278/2004,
4280/2004, 4281/2004, 1662/2005, 1664/2005, 4276/2004, 4277/2004,
1654/2005, 1658/2005, 1655/2005, 1656/2005, 1653/2005, 1620/2005,
1621/2005, 4285/2004, 4286/2004, 4287/2004, 4288/2004, 1623/2005,
4289/2004, 4290/2004, 1624/2005, 1622/2005, 4291/2004, 4292/2004,
4293/2004, 1626/2005, 1627/2005, 4294/2004, 1625/2005, 1628/2005,
4295/2004, 4296/2004, 4297/2004, 4298/2004, 4299/2004, 4300/2004,
4304/2004, 4305/2004, 1629/2005, 1630/2005, 1631/2005, 1632/2005,
1633/2005, 1634/2005, 4308/2004, 4309/2004, 1636/2005, 1635/2005,
4310/2004, 1637/2005, 1638/2005, 4311/2004, 1639/2005, 1640/2005,
4249-4250/2004, 4251-4252/2004, 4265-4266/2004, 4255-4256/2004, 4261-
4262/2004, 4257-4258/2004, 4267-4268/2004, 1649-1650/2005, 4263-
4264/2004, 1643-1644/2005, 4253-4254/2004, 1647-1648/2005, 4259-
4260/2004, 1645-1646/2005, 1641-1642/2005, 4269-4270/2004, 4271-
4272/2004 ଏବଂ 4273-4274/2004)

ଯୁନିଟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ରବିନ୍ଦର ଶୁକ୍ଳା, ଇତ୍ୟାଦି

କେ. ଏନ୍. ଭଟ୍ଟ, ଏମ୍. ଏଲ୍. ବର୍ମା ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ତେହମିନା ପୁନଭାନୀ, ଶ୍ରୀଶ କୁମାର ମିଶ୍ର, ପରବିନ୍ଦ ମେହେନ୍ଦିରଭା, ରବି କାନ୍ତ, ଏସ୍. ଖାସିମ ଏ. କାଦରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ସୁବିରା ଲାଲ୍, ସୁଶ୍ରୀ ବରୁଣ ଭଣ୍ଡାରି ଗୁରନାନୀ, ସୁଶ୍ରୀ ପରୀନା ସ୍ବରୂପ, ଭି. କେ. ବର୍ମା, ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଏନ୍. ଡେରଡାଲ, ଶାକିଲ ଅହମ୍ମଦ ସୟଦ, ସି. ମୁକୁନ୍ଦ, ଅଶୋକ ଜୈନ, ପଙ୍କଜ ଜୈନ, ବିଜୟ କୁମାର ଜୈନ, ଅଜିତ ଭାମା, ସୁଶ୍ରୀ ସୁନୀତା ଶର୍ମା, ଏସ୍. ଉଦୟ କୁମାର ସାଗର, ସୁଶ୍ରୀ ବିନା ମାଧବନ, ଶ୍ରୀମତୀ ପୂଜା ଗୁପ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ ସୁସାନ ଜଟାରୀୟା, ଏ. ଭେନାୟାଗମ, ହେମଲ ସେଠ, ସନ୍ଦୀପ ସିଂହ, ଜିତେନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ଶର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ଅମୃତା ଭିନ୍ଦର, ରାଜନ ନାରାୟଣ, କେ. ଆର୍. ନାୟିଆର, କେ. ସୁରେନ୍ଦ୍ରନ, ସୁଶ୍ରୀ ରୀନା ସିଂହ, ସୁଶ୍ରୀ ଭକ୍ତି ପସରିଜା, ସୁଧୀର କୁଲଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଅରୁଣ କେ. ସିଂହା, ରାକେଶ ସିଂହ, ଅଜୟ ସିଂହାତ, ଏମ୍. ଟି. ଜର୍ଜ, ଦେବନ୍ଦ୍ର ସିଂହ, ମେରୁସାଗର ସାମନ୍ତରେ, ଘନଶ୍ୟାମ, ପ୍ରଣବ କୁମାର ମଲ୍ଲିକ, ଡି. ଏସ୍. ମାହରା, ସୁବ୍ରତଶ୍ୟାମ ପ୍ରସାଦ, ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣନ୍ ଆର୍. , ଅନିଲ କୁମାର ସାଙ୍ଗାଲ, ନଳିନ ସାଙ୍ଗାଲ, ଦେବା ପି. ମୋହନ୍ତୀ, ସୁଶ୍ରୀ ହେନା ରିଜଭି, ସୁଶ୍ରୀ ସୟଦ ହେନା ରିଜଭି, ନନ୍ଦ ଲାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ଦୀପାଲୀ ପୁରୀ, ଆର୍. ଡି. ଉପାଧ୍ୟାୟ, ଜବାହର ଚାଞ୍ଚଲା, ଆର୍. ଭି. ସିଂହା, ଅମିତ ଚାଞ୍ଚଲା, ବଲରାଜ ଦେଝାନ, ବିନୟ କୁମାର ଗର୍ଗ, ଏମ୍. ପି. ଶୋରାଞ୍ଚଲା, ପ୍ରଦୀପ ଦେଝାନ, ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରବୀଣା ଗୌତମ, ପ୍ରମୋଦ ବି. ଅଗରୱାଲା, ଏସ୍. ବି. ଉପାଧ୍ୟାୟ, ଆଲୋକ ଗୁପ୍ତା, ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଷ୍ଟୋରି, ଭାରତ ସାଙ୍ଗାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ସଂଗୀତା ପଣିକ୍ଟର, ଆର୍. ଆର୍. କୁମାର, ସମ୍ୟଦୀପ ଚାଟାର୍ଜୀ, ପବନ କୁମାର, ସତ୍ୟ ମିତ୍ର, ମନୀଷ କୁମାର ଶାହୀ, ଏସ୍. ଭି. ଦେଶପାଣ୍ଡେ, କମଳେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର, ପି. ଆଇ. ଜୋସ୍, କେ. ଏସ୍. ଭାଟି, ଅନୁପମ୍ ମିଶ୍ର, ସଞ୍ଜୟ ଆର୍. ହେଗଡେ, ଏସ୍. ସି. ପଲ୍, ସୁଶ୍ରୀ ରୂପା ପଲ୍, ମୋହିନ୍ଦର ସିଂ, ଗୁରମିତ ସିଂ, ମନୋଜ କୁଲଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସୁଶ୍ରୀ ରେଖା ପାଣ୍ଡେ, ଦୀନେଶ ବର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ସୁରେଶ କୁମାରୀ, ଏ. ପି. ମୋହନ୍ତୀ, ନୀରଜ ଶର୍ମା, ଡ. ଏସ୍. କେ. ବର୍ମା, ଏସ୍. ପି. ସିଂହା, ଅତୁଲ କୁମାର, ଯତୀଶ। ମୋହନ, ବିଶ୍ଵଜିତ୍ ସିଂ, କେ. କେ. ରାୟ, ପି. ପରମେଶ୍ଵରନ୍, ଶୀତଲ ପ୍ରସାଦ ଭୁନେଜା, ସୁଶ୍ରୀ ରଚନା ଗୁପ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ ଇଙ୍କଲି ବରୁଆ, ସୁଶ୍ରୀ ବିନା ଗୁପ୍ତା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହ ସୁଶ୍ରୀ ରାଖୀ ରାୟ ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଏସ୍.ଏନ୍. ବାରିଆଭାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ସମସ୍ତ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ସାମୁହିକ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଫିରାଦି କରାଯାଇପାରିବ କାରଣ ଏଥିରେ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମାନ ଅଟେ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ଅପିଲକାରୀ ହେଉଛି ଯୁ.ଟି.ଆଇ. ଅଧିନିୟମ, 1963ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଏକ ବୈଧାନିକ ନିଗମ । ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଏକ ଅଂଶ ଭାବରେ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ପ୍ରଚଳନ କରନ୍ତି । ସମୟ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ, ଅପିଲକାରୀ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଯୁନିଟର ପରିପକ୍ୱତା ରାଶି ଏବଂ/କିମ୍ବା ପୁନଃ କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଟେକ୍ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସାଧାରଣତଃ ହିସାବ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା, ଅଣ-ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଅଣ-ବୁଝାମଣା ଯୋଗ୍ୟ ଟେକ୍ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକୃତ ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପଠାନ୍ତି ।

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟ୍ସ [2005] SUPP. 3 S.C.R.

ଚେକ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରି ଅପିଲକାରୀ ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀଙ୍କଠାରୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଅଭିଯୋଗ ପାଇବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ମୋଟ 1600 ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀ ପ୍ରାୟ 3 କୋଟି 35 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଚେକ୍ ପାଇ ନଥିଲେ । ଏହି ସମସ୍ତ ଚେକ୍ ଅଟକାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଚେକ୍ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ନାମରେ ବ୍ୟାଙ୍କ/ଡାକଘରେ ନୂତନ ହିସାବ ଖାତା ଖୋଲାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ହିସାବ ଖାତାଗୁଡ଼ିକରୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଶେଷ ଜମା ରଖି ଅବଶିଷ୍ଟ ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ ଉଠାଇ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟାପକ ଠକେଇ ସମ୍ପର୍କରେ F.I.R. ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତଦନ୍ତ ଓ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିଛି ।

ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀମାନେ ଟଙ୍କା ନ ପାଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାର ମଞ୍ଚରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ବିଚାର ମଞ୍ଚ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେୟ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଅଧିକାଂଶ ଅପିଲ ଏବଂ କିମ୍ବା ପୁନଃନିରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଜାତୀୟ ଉପଭୋକ୍ତା ବିବାଦ ପ୍ରତିକାର ଆୟୋଗ ଦ୍ଵାରା ଅପିଲ/ପୁନଃନିରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଯିବା ବିରୋଧରେ ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଉପଭୋକ୍ତା ବିଚାର ମଞ୍ଚମାନେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅବହେଳା ଘଟିଥିଲା । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଡାକଘରଗୁଡ଼ିକ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଏଜେଣ୍ଟ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ; ତେଣୁ, ଯଦି କୌଣସି କ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ, ତାହା ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେୟ ରାଶି ପରିଶୋଧ କରିନଥିବାରୁ, ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀମାନେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସେହି ରାଶି ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାକୁ ହକଦାର ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଉକ୍ତ କ୍ଷତିର ଭାର ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀ-ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ବହନ କରିବେ କି, ନା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବହନ କରାଯିବ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ଯେ, ଡାକଘର ଯୁନିଟ୍‌ଧାରୀ-ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା କି, ନା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

[1955] 1 SCR 185 ରେ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବମ୍ବେ ଦକ୍ଷିଣ, ବମ୍ବେ ବନାନ ମେସର୍ସ ଓଗାଲେ ଗ୍ଲାସ୍ ଫାର୍ମ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, ଓଗାଲେ ଫାର୍ମ୍ସ ମାମଲାରେ*, ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ ଏଥିରେ ଉତ୍ତରଦାତା, ଯାହା ଏକ ପ୍ରବାସୀ କମ୍ପାନୀ ଥିଲା, ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭାରତରେ ଦେୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ କି ? କରଦାତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ, ଚିଠାଗୁଡ଼ିକର ଦେୟ ରାଶି ଦିଲ୍ଲୀରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଚେକ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ କରଦାତା ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରାଶି ପଠାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କର କରଦାତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଡାକଘର ଦିଲ୍ଲୀରେ ଥିବାରୁ କରଦାତା ଦିଲ୍ଲୀରେ ଏହି ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ଯୁନିଟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ରବିନ୍ଦର ଶୁକ୍ଳା, ଇତ୍ୟାଦି

ଏଚ.ପି. ଗୁପ୍ତା ବନାମ ହୀରାଲାଲ [1970] 1 SCC 437 ରେ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା, ଅପିଲକାରୀ ଏକ କମ୍ପାନୀର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଥିଲେ । କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା ଘୋଷିତ ଲାଭାଂଶ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବା ଆଧାରରେ କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 207 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗକାରୀ ରହୁଥିବା ମିରଟରେ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୋଗର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ମିରଟର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ଅଛି କି ? ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 207 କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ଏକ ଦାୟିତ୍ଵ ରହିଛି ଯେ, ଘୋଷିତ ଲାଭାଂଶକୁ

ଯୁନିଟ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ରବିନ୍ଦର ଶୁକ୍ଳା, ଇତ୍ୟାଦି [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ଭାରିଆଭା]

ଘୋଷଣା ତାରିଖରୁ 42 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 207 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ହେଉଛି ଲାଭାଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳତା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯେତେବେଳେ ରସିଦ୍ ତାଙ୍କରେ ପଠାଯାଇନଥାଏ, ସେତେବେଳେ ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳତା ସୃଷ୍ଟି ହେବ । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅପରାଧଟି ରସିଦ୍ ନ ପଠାଇବା ଅଟେ, ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରସିଦ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ନ ହେବା ନୁହେଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପରିଶୋଧ କରିବାର ଦାୟିତ୍ଵ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ଯେଉଁଠାରେ ତାହା ପାଳନ କରିବାକୁ ହୁଏ; ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ତାଙ୍କଘରରେ ଚେକ୍ ପୋଷ୍ଟ କରାଯିବାକୁ ଥାଏ, ଏବଂ ଚେକ୍ ଯେଉଁ ଠିକଣାରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଥାଏ ସେଠାରେ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କଘର ଦିଲ୍ଲୀରେ ଥିବାରୁ ମିରଟର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ନାହିଁ । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ଦିଲ୍ଲୀର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ରହିବ । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ, ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲାଭାଂଶ ଧାରକଙ୍କ ଠାରୁ ଲାଭାଂଶକୁ ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଏକ ପରୋକ୍ଷ ଚୁକ୍ତି/ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

ତେଣୁ ଆଇନର ଛିଟି ହେଉଛି ଯେ, ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ନଥିବା ଛିଟିରେ, କେବଳ ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ପଠାଇଦେବାକୁ ଦେୟ ପରିଶୋଧ ବୋଲି ଗଣାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଵଳ୍ପ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ନଥାଏ, ସେଠାରେ ତାଙ୍କଘର ହୁଣ୍ଡିଦାତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାଏ । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ହୁଣ୍ଡିଦାତାଙ୍କର ହୋଇଥାଏ ।

ତେଣୁ, ଆମେ ଶ୍ରୀ ଭଜଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲୁ ଯେ, କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏପରି କୌଣସି ଚୁକ୍ତିର ପ୍ରମାଣ ଅଛି କି, ଯାହା ଅନୁସାରେ ଦେୟ ରାଶିକୁ ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ପଠାଯାଇପାରିବ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ଦେୟ ରାଶିକୁ ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ବୋଲି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଅଛି କି । ଶ୍ରୀ ଭଜଙ୍କୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ପଚରାଯାଇଥିଲା ଯେ କୌଣସି ପ୍ରଚଳନର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଅଛି କି ଯେଉଁଥିରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ଚେକ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ/ସମ୍ମତି ଦେଇଛନ୍ତି । କୌଣସି ମାମଲାରେ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ଦୁଇଥର ସମୟ ନିଆଯାଇଥିଲା । ନିମ୍ନ ବିଚାର ମଞ୍ଚଗୁଡ଼ିକରୁ ଦସ୍ତାବିଜ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପରେ, ଶ୍ରୀ ଭଜ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ଭଜ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଏଗୁଡ଼ିକ ସେହି ବିଷୟ ନୁହେଁ ଯେଉଁଥିରେ ଉପଭୋକ୍ତା ବିଚାର ମଞ୍ଚର ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ଥିଲା । ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା କରାଯାଇନଥିବାରୁ ସେବାରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ହୋଇନଥିଲା । ସମସ୍ତ ବିଚାର ମଞ୍ଚ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଦେୟ ରାଶି ପଠାଇବାର ଏକ ଦାୟିତ୍ଵ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ଅବହେଳା

ଯୁନିଟ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ରବିନ୍ଦର ଶୁକ୍ଳା, ଇତ୍ୟାଦି

ଘଟିଥିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ଆମେ ଦେଖୁ ନାହିଁ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

କେ.କେ.ଟି.

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,

ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।